

Laidiens: **17.10.2013., Nr. 203**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2013/203.16**

Ministru kabineta noteikumi Nr.1112

Rīgā 2013.gada 15.oktobrī (prot. Nr.54 24.§)

Gaisa kuģu lidojumu procedūras izstrādes, validēšanas, apstiprināšanas un uzturēšanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par aviāciju"
2.panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā izstrādā, validē, apstiprina un uztur gaisa kuģu lidojumu procedūru Latvijas Republikas gaisa telpā atbilstoši Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) prasībām.
2. Valsts aģentūra "Civilās aviācijas aģentūra" (turpmāk – Civilās aviācijas aģentūra) publicē mājaslapā internetā (www.caa.lv) šādus Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentus:
 - 2.1. Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmatu instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē (*Doc 9906*);
 - 2.2. Gaisa kuģu lidojumu procedūras (*Doc 8168*);
 - 2.3. Procedūru izstrādes rokasgrāmatu navigācijas noteiktas specifikācijas procedūrām, kurām ir nepieciešams apstiprinājums (*Doc 9905*).
3. Valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme" (turpmāk – Latvijas gaisa satiksme) izstrādā lidojumu procedūras un nodrošina izstrādāto lidojumu procedūru validāciju un uzturēšanu. Lidojumu procedūras izstrādes un validācijas izdevumus sedz lidojumu procedūras ierosinātājs.
4. Lidojumu procedūras apstiprināšanu, kā arī izstrādes, validēšanas un uzturēšanas valsts uzraudzību un kontroli veic Civilās aviācijas aģentūra.
5. Lai izpildītu šo noteikumu 4.punktā minēto uzdevumu, Civilās aviācijas aģentūra pieprasa Latvijas gaisa satiksmei iesniegt informāciju:
 - 5.1. par struktūrvienību, kas veiks šo noteikumu 3.punktā minētos uzdevumus;
 - 5.2. par tās rīcībā esošo lidojumu procedūras izstrādes programmatūru;
 - 5.3. par personām, kuras ir kvalificētas izstrādāt lidojumu procedūras un pamata validāciju (turpmāk – lidojumu procedūras izstrādātājs), kā arī lidojumu validāciju (turpmāk – lidojumu validācijas pilots).

6. Ja lidojumu procedūras izstrādes procesā izmanto automatizētu lidojumu procedūras izstrādes programmatūru, papildus šo noteikumu 5.2.apakšpunktā minētajai informācijai Latvijas gaisa satiksme iesniedz Civilās aviācijas aģentūrā dokumentu, kas apliecina, ka programmatūra ir validēta atbilstoši Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumenta "Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē" (*Doc 9906*) prasībām.

7. Papildus šo noteikumu 5.3.apakšpunktā minētajai informācijai Latvijas gaisa satiksme iesniedz Civilās aviācijas aģentūrā dokumentus, kas apliecina, ka lidojumu procedūras izstrādātājs un lidojumu validācijas pilots:

7.1. ir apguvis Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts atbildīgās aviācijas iestādes apstiprinātu lidojumu procedūru izstrādes attiecīgu pamatapmācības programmu, kas atbilst Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumenta "Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē" (*Doc 9906*) vai "Gaisa kuģu lidojumu procedūras" (*Doc 8168*) prasībām;

7.2. ne retāk kā reizi divos gados ir apguvis Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts atbildīgās aviācijas iestādes apstiprinātu lidojumu procedūru izstrādes attiecīgās kvalifikācijas uzturēšanas programmu, kas atbilst Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumenta "Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē" (*Doc 9906*) vai "Gaisa kuģu lidojumu procedūras" (*Doc 8168*) prasībām.

8. Lidojumu procedūras izstrādi vai lidojumu procedūras izstrādes procesa atsevišķu posmu var veikt jebkura Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts atbildīgās aviācijas iestādes atzīta organizācija (turpmāk – ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizācija), ja:

8.1. šo noteikumu 11.punktā minētās personas saskaņo to ar Civilās aviācijas aģentūru, iesniedzot attiecīgās atbildīgās aviācijas iestādes apstiprinājumu par ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizācijas atzīšanu un lidojumu procedūras izstrādātāja kvalifikāciju;

8.2. tā noslēdz līgumu ar Latvijas gaisa satiksmi par tās iesaistīšanos lidojumu procedūras izstrādes procesā.

9. Latvijas gaisa satiksme apstiprina pastāvīgu ekspertu grupu, kas sniedz konsultācijas lidojumu procedūras izstrādes un validācijas posmā. Ekspertu grupas sastāvā ir Latvijas gaisa satiksmes, sertificētu lidlauku ekspluatantu un aviosabiedrības deleģēti pārstāvji. Ekspertu grupu vada Latvijas gaisa satiksmes pilnvarota persona.

10. Ja ir zināms, ka lidojumu procedūru izstrādās ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizācija, kā arī ja lidojumu procedūras ierosinātājs ir Nacionālie bruņotie spēki, arī to pārstāvjus iekļauj ekspertu grupas sastāvā.

II. Lidojumu procedūras ierosināšana

11. Ierosināt jaunas lidojumu procedūras izveidi vai veikt izmaiņas informatīvajā dokumentā "Aeronavigācijas informācijas publikācija" (AIP) jau publicētā lidojumu procedūrā var:

11.1. Latvijas gaisa satiksme;

11.2. Nacionālie bruņotie spēki, ja lidojumu procedūra saistīta ar militāro lidlauku vai militārās aviācijas gaisa kuģu lidojumiem;

11.3. sertificēta lidlauka ekspluatanti;

11.4. aviosabiedrības.

12. Šo noteikumu 11.punktā minētās personas (turpmāk – iesnieguma iesniedzējs) aizpilda lidojumu procedūras iesniegumu (pielikums) un iesniedz to Latvijas gaisa satiksmē.

13. Latvijas gaisa satiksme 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 12.punktā minētā iesnieguma saņemšanas izvērtē, vai tajā ir sniegta visa nepieciešamā informācija. Ja iesniegums nav aizpildīts atbilstoši šo noteikumu pielikuma prasībām, Latvijas gaisa satiksme par to informē iesnieguma iesniedzēju. Latvijas gaisa satiksme turpina iesnieguma izskatīšanu, ja iesnieguma iesniedzējs precīzē iesniegumā trūkstošo informāciju.

14. Ja iesniegums aizpildīts atbilstoši šo noteikumu pielikuma prasībām, Latvijas gaisa satiksme 20 darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas sasauc ekspertu grupu, kas izvērtē iesniegumā sniegtā priekšlikuma atbilstību:

14.1. plānotajām ekspluatācijas vajadzībām;

14.2. gaisa telpas lietotāju vajadzībām;

14.3. normatīvo aktu prasībām, kuri regulē gaisa telpas izmantošanas kārtību;

14.4. priekšlikuma īstenošanas iespējai noteiktajā termiņā;

14.5. priekšlikuma īstenošanai paredzētajiem resursiem;

14.6. citiem gaisa telpas attīstības plāniem.

15. Katra ekspertu grupas dalībnieka viedoklis tiek ierakstīts sanāksmes protokolā. Ekspertu grupas sanāksmes protokolā norāda šo noteikumu 14.punktā minētā izvērtējuma detalizētu aprakstu.

16. Pēc ekspertu grupas sanāksmes Latvijas gaisa satiksme iesniedz Civilās aviācijas aģentūrā apstiprināšanai saņemto iesniegumu un pievieno ekspertu grupas sanāksmes protokolu.

17. Civilās aviācijas aģentūra piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 16.punktā minēto dokumentu saņemšanas izskata tos un pieņem lēmumu par iesniegumā sniegto priekšlikumu apstiprināšanu vai apstiprināšanas atteikumu. Par minēto lēmumu Civilās aviācijas aģentūra informē Latvijas gaisa satiksmi un iesnieguma iesniedzēju, kā arī ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizāciju, ja tā iesniegumā norādīta kā lidojumu procedūras izstrādātāja.

18. Civilās aviācijas aģentūra, apstiprinot iesniegumā sniegto priekšlikumu, vienlaikus apstiprina arī lidojumu procedūras izstrādātāju, kurš ir tiesīgs izstrādāt attiecīgo lidojumu procedūru.

19. Civilās aviācijas aģentūra pieņem lēmumu atteikt iesniegumā sniegtā priekšlikuma apstiprināšanu, ja konstatē, ka:

19.1. jaunā lidojumu procedūra nav savietojama ar esošo gaisa telpas pārvaldības funkcionālo sistēmu;

19.2. jaunā lidojumu procedūra neatbilst lidojumu drošības prasībām;

19.3. iesniegumā norādītā ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizācija neatbilst šo noteikumu 8.punktā minētajām prasībām.

III. Lidojumu procedūras izstrāde

20. Lidojumu procedūras izstrādātājs pēc Civilās aviācijas aģentūras apstiprinājuma saņemšanas iegūst nepieciešamo informāciju, lai uzsāktu lidojumu procedūras izstrādi:

20.1. apvidus datus – elektroniski rastra vai vektora dati;

20.2. datus par šķēršļiem – mākslīgi veidoti un dabiski šķēršļi (torņi, koki, veģetācijas augstums);

20.3. datus par lidlauku – lidlauka kontrolpunktu koordinātes, apgaismojuma ierīces, magnētiskā deklinācija un to ikgadējās izmaiņas, skrejceļa dati, meteoroloģiskie statistikas dati, altimetru datu avots;

20.4. aeronavigācijas datus – gaisa telpas struktūras elementi un to klasifikācija (A, B, C, D, E, F un G gaisa telpas klases kategorijas), gaisa trases, lidojumu maršruti, pārejas absolūtie augstumi, lidojuma līmeņi;

20.5. datus par radionavigācijas līdzekļiem – tips, koordinātes, pacēlums, apkalpojamās gaisa telpas darbības rajons, radio frekvence, identifikators, magnētiskā variācija.

21. Šo noteikumu 20.punktā minētos datus lidojumu procedūras izstrādātājs iegūst no Komisijas 2010.gada 26.janvāra (ES) Regulas Nr.73/2010, ar ko nosaka prasības attiecībā uz aeronavigācijas datu un aeronavigācijas informācijas kvalitāti vienotajā Eiropas gaisa telpā (turpmāk – regula Nr.73/2010), 2.panta otrajā punktā minētajām personām.

22. Lidojumu procedūras izstrādē izmanto tikai tos datus, kas atbilst regulas Nr.73/2010 6. un 7.panta prasībām.

23. Lidojumu procedūras izstrādātājs pēc visu nepieciešamo datu iegūšanas 20 darbdienu laikā izstrādā konceptuālo lidojumu procedūras projektu saskaņā ar Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentā "Gaisa kuģu lidojumu procedūras" (*Doc 8168*) noteiktajiem kritērijiem.

24. Pēc konceptuālā lidojumu procedūras projekta izstrādes to izskata ekspertu grupa. Ja ekspertu grupas vairākums neatbalsta konceptuālo lidojumu procedūras projektu, tā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

24.1. uzdot lidojumu procedūras izstrādātājam pārstrādāt konceptuālo lidojumu procedūras projektu;

24.2. pārtraukt lidojumu procedūras turpmāko izstrādi, ja konceptuālais lidojumu procedūras projekts neatbilst kādam no šo noteikumu 14.punktā minētajiem kritērijiem.

25. Par šo noteikumu 24.punktā minēto lēmumu Latvijas gaisa satiksme informē Civilās aviācijas aģentūru un iesnieguma iesniedzēju.

26. Ja ekspertu grupa atbalsta konceptuālo lidojumu procedūras projektu, Latvijas gaisa satiksme to iesniedz apstiprināšanai Civilās aviācijas aģentūrā.

27. Civilās aviācijas aģentūra 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 26.punktā minētā dokumenta saņemšanas izskata to un apstiprina konceptuālo lidojumu procedūras projektu, ja nekonstatē nevienu no šo noteikumu 19.punktā minētajiem nosacījumiem.

28. Pēc konceptuālā lidojumu procedūras projekta apstiprināšanas lidojumu procedūras izstrādātājs, kurš izstrādājis minēto konceptuālo lidojumu procedūras projektu, 30 darbdienu laikā izstrādā lidojumu procedūru.

29. Lidojumu procedūras izstrādātājs lidojumu procedūru izstrādā saskaņā ar Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentos "Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē" (*Doc 9906*), "Gaisa kuģu lidojumu procedūras" (*Doc 8168*) un "Procedūru izstrādes rokasgrāmata navigācijas noteiktas specifikācijas procedūrām, kurām ir nepieciešams apstiprinājums" (*Doc 9905*) noteiktajiem kritērijiem.

30. Ja lidojumu procedūras izstrādātājs ir izmantojis automatizētu lidojumu procedūras izstrādes programmatūru, viņa pienākums ir izlases kārtībā pārbaudīt piemērotos kritērijus, izmantojot citu pārbaudāmu lidojumu procedūras izstrādes metodi.

31. Lidojumu procedūras izstrādātājs dokumentē lidojumu procedūras izstrādes procesu un izveido dokumentu paketi, kurā ietilpst:

31.1. visi lidojumu procedūras izstrādē izmantotie dati un to iegūšanas avoti;

31.2. izstrādes metodes un izstrādes kritēriji;

31.3. visi aprēķini, tai skaitā izmantotie transformēšanas parametri;

31.4. lidojumu procedūras izstrādes pieņēmumi un ierobežojumi;

31.5. visas shēmas un kartes, kas nepieciešamas lidojumu procedūras validācijai;

31.6. lidojumu procedūras apraksts (ja nepieciešams);

31.7. navigācijas sistēmas datubāzes ARINC 424 dati;

31.8. cita būtiska informācija, kas izriet no lidojumu procedūras izstrādes procesa.

32. Šo noteikumu 31.punktā minētajā dokumentu paketē visus aeronavigācijas datus noformē atbilstoši regulas Nr.73/2010 2.pielikuma prasībām.

33. Ja lidojumu procedūru izstrādā ārvalstu lidojumu procedūras izstrādes organizācija, tā šo noteikumu 31.punktā minēto dokumentu paketi nodod Latvijas gaisa satiksmei.

34. Latvijas gaisa satiksme nodrošina, ka visi dati, kas izmantoti lidojumu procedūras izstrādē, un dokumenti, kas atspoguļo pilnu lidojumu procedūras izstrādes gaitu:

34.1. tiek uzturēti un glabāti tādā veidā, lai tiem jebkurā lidojumu procedūras spēkā esības laikā varētu ērti piekļūt un, ja nepieciešams, atkārtoti validēt;

34.2. tiek glabāti arhīvā ne mazāk kā piecus gadus pēc tam, kad lidojumu procedūra zaudējusi spēku.

IV. Lidojumu procedūras validācija, apstiprināšana un publikācija

35. Pēc lidojumu procedūras izstrādes Latvijas gaisa satiksme veic izstrādātās lidojumu procedūras drošuma novērtējumu, lai pārbaudītu lidojumu procedūras savietyamību ar gaisa satiksmes pārvaldības funkcionālo sistēmu, ievērojot Komisijas 2011.gada 17.oktobra Īstenošanas regulu (ES) Nr.1035/2011, ar ko nosaka kopīgas prasības aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai un groza Regulas (EK) Nr.482/2008 un (ES) Nr.691/2010, un Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) drošuma normatīvo prasību noteikumus "Riska novērtējums un mazināšana gaisa satiksmes pārvaldībā". Drošuma novērtējuma detalizēto ziņojumu pievieno šo noteikumu 31.punktā minētajai dokumentu paketei.

36. Pēc lidojumu procedūras drošuma novērtējuma Latvijas gaisa satiksme:

36.1. sagatavo lidojumu procedūras karti saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 4.pielikumu "Aeronavigācijas kartes", nodrošinot, ka sagatavoto karti verificē lidojumu procedūras izstrādātājs, kurš to ir izstrādājis;

36.2. izstrādā lidojumu procedūras validāciju, kas sastāv no pamata validācijas un lidojumu validācijas, saskaņā ar Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) dokumenta "Kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmata instrumentālā lidojumu procedūru izstrādē" (*Doc 9906*) prasībām.

37. Lidojumu procedūras pamata validāciju veic šādos divos posmos: